

گزارش نظارت از استفاده آزادی‌های اکادمیک

مقدمه

آزادی اکادمیک، آزادی محصلان و مؤسسات اکادمیک به منظور تعقیب معلومات-هرجا که هدایت کند بدون دخالت ناحق یا غیرعقلانی است. آزادی اکادمیک، حداقل دربرگیرنده آزادی در تمامی رشته فعالیت‌های است که مشتمل بر تولید معلومات، از جمله انتخاب یک تمرکز تحقیقی تعیین کننده مطالبی که باید در کلاس تدریس شود، ارائه یافته‌های تحقیقاتی به همکاران، و انتشار یافته‌های تحقیقات است.

آزادی‌های اکادمیک که شامل آزادی ارائه و تبارز نظریات مختلف و متضاد، آزادی تولید علم، آزادی بحث و اظهار نظر علمی و بالآخره تولید علم است، یکی از معیار اساسی در ارتقای کیفیت پوهنتونها و نهادهای تحصیلی به شمار می آید. اگرچند در این زمینه دو مفهوم (استقلال اکادمیک و آزادی اکادمیک) مورد بحث است که ما در اینجا از تعبیر واحد را در نظر میگیریم.

در این زمینه در قانون تحصیلات عالی ملکی، در ماده چهارم، جزء نهم به صراحت در مورد استقلال اکادمیک بحث گردیده است و بیان میکند، که وزارت تحصیلات عالی از استقلالیت اکادمیک، مالی و اداری پوهنتون‌ها حمایت میکند. استقلالیت اکادمیک به این معنی است که در جذب استادان، در جذب محصلان، تعدیل و تدوین نصاب‌ها، در فیصله‌های دیپارتمنت‌ها، گزینش رؤیسان و آمرین خود پوهنتون و موسسه تحصیلی به صورت خودمختار انجام دهد. همچنان تحصیلات عالی از استقلالیت مالی نیز میتواند خودمختار باشد و فعالیت‌های خویش را انجام دهد.

گزارش نظارت از آزادی‌های اکادمیک محصلان

1. اندیشه آزادی اکادمیک، به عنوان حق محصل پنداشته شده است یعنی محصل آزاد است تا با داشتن هر گُرسی که دوست دارد و در هر پوهنتون یا موسسه که برمی‌گزیند دروس مطالعاتی خود را دنبال کند و یا تعقیب کند. بناء موسسه این حق را در خصوص محصلان رعایت نبوده و کسی را مجبور ننموده است تا تحصیلات خویش را در این موسسه ادامه دهد.

2. موسسه در جریان سمستر بهاری و خزان سال جاری محصلان را فرصت داده شده است تا انتقادات و پیشنهادات خویش را پس از دیدن نتایج امتحانات بیست فیصد و نهایی در خصوص باز دید پارچه های امتحانات درج نموده و موسسه طبق میکانیزم خاص به آن رسیده گی نموده است.
3. بر علاوه موارد مذکور، محصلان نظریات- شکایات و پیشنهادات خویش را جهت تغیر و تبدیل استادان ارایه نموده و موسسه طبق میکانیزم درج و رسیده گی به شکایات به آن رسیده گی نموده و مشکلات درسی آنان را حل نموده است.
4. محصلین در انتخاب رشته کاملاً خود مختار بوده و برای رشته بندی بعد از تکمیل فورم انتخاب رشته در رشته اختصاصی مورد نظر محصل تنظیم گردیده است.
5. محصلین سال آخر در انتخاب موضوع و استاد رهنما جهت تحقیق و انجام مونوگراف و پروژه استقلال کامل داشته و نظر به درخواست آنان انجام شده است.
6. در پروسه تحقیقاتی که از طرف محصلین صورت گرفته است در چوکات قوانین و مقررات و اصول اخلاقی تحقیقات صورت گرفته و در این قالب هیچ کسی تحت کدام فشار و یا تحت کدام محدودیت قرار نگرفته است.

گزارش نظارت از آزادی اکادمیک استادان

مفهوم آزادی اکادمیک استادان، به عنوان حق آزادی استادان و هیأت علمی تدریسی در خصوص تدریس شان در قبال صنف های درسی شان است یعنی استادان آزادند تا دیدگاه محصلانشان را به دیدگاه شخصی و سیستم فلسفی خویش تغییر دهند. اما استادان از بیان اعتقادات خویش، به ویژه دیدگاههای سیاسی، خارج از کلاس درس ممنوع اند. استاد در خصوص تدریس خویش، هیچ وظیفه ای در برابر دستور دیگران، نوشتن طرح درس مشروح و هیچ محدودیتی به یک موضوع خاص ندارند و از استادان انتظار می رود تا به شیوه ای بی طرف رفتار کنند و در طی وظیفه خویش، از هیچ دیدگاه سیاسی یا مذهبی جانبداری نکنند و همچنان استادان کاملاً مستقل اند و دارای حق آزادی کامل بیان در طی فعالیت های تحقیق و تدریس خود هستند؛ مشروط بر آن که قوانین و مقررات موسسه و مقررات مجموعه قوانین حاضری و اصول تساهل و بی طرفی را رعایت کنند.

1. استادان نظریات خویش را بنابر نیازمندی جامعه و بازار کار باموسسه جهت تغییرات در نصاب از طریق کمیته های اصلی و فرعی شریک سازی نموده و موسسه طبق نیاز نظریات آنان را در تغییر نصاب در نظر گرفته است.
2. استادان در ارزیابی های صنفی و نمره دهی صلاحیت کامل دارند و براساس اصل لیاقت و شایسته گی ارزیابی های خویش را انجام داده اند و نمرات که شاگردان مستحق بوده اند رسانیده است البته باید تذکر شد که یک تعداد از محصلان که در این مورد شکایات خویش را ارایه داشتند اما پس از بررسی دیده شد که استادان بصورت شفاف و عادلانه نمرات را رسانیده است. قابل ذکر است که استادان آزادی خویش را بصورت کامل در خصوص نمردهی محصلان تا اکنون داشته است.
3. استادان و اعضای کادر علمی در کمیته های مختلف در سطح موسسه و پوهنچی ها سهم داشته ، که در نتیجه آن استادان نقش مهم در تصمیم گیری داشته اند که خود بیانگر آزادی اکادمیک استادان در فعالیت های کمیته می باشد.
4. در جذب استادان و اعضای کادر علمی، پوهنچی ها و دیپارتمنت ها صلاحیت کامل داشته و همه پروسه جذب از نشر اعلان تا شارت لیست نمودن، مصاحبه و امتحان با مسوولیت پوهنچی ها و دیپارتمنت ها انجام میشود. و در این زمینه هیچ سفارشی از رهبری موسسه یا مرجعی دیگری پذیرفته نشده است.
5. در پروسه تحقیقاتی که از طرف استادان صورت گرفته است در چوکات قوانین و مقررات و اصول اخلاقی تحقیقات صورت گرفته است و در این قالب هیچ کسی تحت کدام فشار و یا تحت کدام محدودیت قرار نگرفته است.
6. برای جلوگیری از برخورد های سلیقوی، موسسه آزادی اکادمیک را به صورت اساسی در سطح موسسه به میان آورده و شیوه شاگرد محوری را به صورت درست تطبیق کرده است.

گزارش هذا در جلسه شماره () مورخ / / شورای علمی موسسه تایید گردید.